STORTINGET

Innst. 53 S

(2026–2027)

Innstilling til Stortinget
fra kontroll- og konstitusjonskomiteen

Dokument 3:15 (2025–2026)

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med å sikre effektiv ressursbruk i offentlig sektor

Til Stortinget

Innledning

Bakgrunn

Norge vil stå overfor en sterkere økning i offentlige utgifter enn inntekter fremover. Beregningene i Perspektivmeldingen 2024 (Meld. St. 31 (2023–2024)) viser at det fra rundt 2030 vil oppstå en ubalanse mellom vekst i inntekter og utgifter i statsbudsjettet, og at ubalansen vil forsterke seg over tid. Det er beregnet at utgiftene vil vokse med 7 mrd. 2024-kroner mer enn inntektene hvert år frem til 2060 dersom dagens velferdsordninger og skattesystem videreføres. Denne utgiftsveksten utgjør litt under 0,4 pst. av statsbudsjettets utgiftsside i 2024. Estimatet er usikkert, og ubalansen kan både inntreffe tidligere eller senere og bli større eller mindre enn dette anslaget tilsier.

Offentlig sektor består av de tre forvaltningsnivåene staten, fylkeskommunene og kommunene. De to sistnevnte omtales som kommunesektoren. Totalt sysselsetter offentlig sektor i overkant av en million mennesker, tilsvarende om lag en tredjedel av alle sysselsatte i Norge. Av disse er 338 800 ansatt i statsforvaltningen, 49 400 i fylkeskommunal forvaltning og 519 500 i kommunal forvaltning. I tillegg er 118 600 personer ansatt i offentlig eide foretak.

Mange av oppgavene offentlig sektor utfører, er arbeidsintensive, slik som i helse- og omsorgstjenesten og i utdanningssektoren. I 2025 arbeidet 49 pst. av alle sysselsatte i offentlig sektor innenfor helse- og sosialtjenester og 22 pst. innenfor undervisning.

Norge står foran en tid der befolkningen i gjennomsnitt kommer til å bli betydelig eldre. De store etterkrigskullene blir eldre, og den forventede levealderen øker. Det bidrar til en betydelig vekst i de eldre aldersgruppene. Samtidig ventes det lavere befolkningsvekst på grunn av fallende fødselstall og lavere innvandring. At det er færre personer i yrkesaktiv alder, kan føre til mangel på arbeidskraft.

I Perspektivmeldingen 2024 understrekes behovet for å gjøre offentlige tjenester mer effektive og mindre arbeidsintensive for å møte disse fremtidige utfordringene. I innstillingen til Perspektivmeldingen 2024 (Innst. 180 S (2024–2025)) uttaler en enstemmig finanskomite i Stortinget at «å løse utfordringene som skisseres i Perspektivmeldingen, vil være grunnleggende for utviklingen og velferden i Norge i tiårene vi står overfor». Tidligere perspektivmeldinger har også påpekt at å bruke ressurser mer effektivt er grunnleggende for å ivareta og videreutvikle velferdsstaten. Produktivitetskommisjonen viste også til at det er et stort effektiviseringspotensial i både statlig og kommunal sektor.

Oppsummert gir ubalansen mellom vekst i inntekter og utgifter i statsbudsjettet et inndekningsbehov. For å møte denne utviklingen må utgiftene reduseres, inntektene økes eller uttakene fra statens pensjonsfond utland (oljefondet) økes. Dette vil stille store krav til prioriteringer. Effektivisering i offentlig sektor vil imidlertid øke handlingsrommet og redusere behovet for kutt fremover. Det forutsetter at gevinstene av slik effektivi-

sering realiseres og stilles til disposisjon i budsjettarbeidet.

Det er stilt flere forventninger om og krav til effektiv ressursbruk i staten. Disse kommer frem både i Stortingets bevilgningsreglement, i det statlige økonomiregelverket og gjennom forvaltningspolitikken. I tråd med bevilgningsreglementet skal Stortingets utgiftsbevilgninger disponeres på en slik måte at ressursbruken og virkemidlene er effektive i forhold til de forutsatte resultatene.

Ett av formålene i økonomireglementet er å sikre at statlige midler brukes effektivt. Alle statlige virksomheter skal sikre dette. Det enkelte departementet har det overordnede ansvaret for at de underliggende virksomhetene bruker ressursene sine effektivt. Styring, oppfølging, kontroll og forvaltning må tilpasses virksomhetens egenart samt risiko og vesentlighet. Departementet og dets underliggende virksomheter skal utarbeide budsjettforslaget slik at det blant annet gir grunnlag for prioritering mellom departementets ansvarsområder i samsvar med gjeldende politiske mål, og slik at det bidrar til at målene blir oppnådd på en effektiv måte.

I forvaltningsmeldingen, St. meld. nr. 19 (2008–2009) Ei forvaltning for demokrati og fellesskap, angis målene for forvaltningspolitikken. Målene er blant annet at statsforvaltningen skal arbeide og være organisert slik at den legger grunnlaget for politisk styring og bruker ressursene på en effektiv måte. Forvaltningsverdiene er fire grunnleggende verdier for arbeidet i forvaltningen. Verdiene innebærer at forvaltningen til enhver tid og uavhengig av regjering skal fremme demokrati, rettssikkerhet, faglig integritet og effektivitet. Ressursene skal fordeles mellom sektorer og oppgaver i tråd med de politiske målene. Forvaltningen skal bruke ressursene slik det er politisk bestemt, og de politiske målene skal nås på den mest ressursbesparende måten.

I forvaltningsmeldingen skisseres tre viktige aspekter av effektivitetsbegrepet: kostnadseffektivitet, formålseffektivitet og prioriteringseffektivitet. Effektivitet handler om å produsere en vare eller tjeneste med lavest mulig ressursbruk. Det handler også om å velge de tiltakene som er mest effektive for å oppnå et formål. Men meldingen påpeker at ressurser kun kan brukes én gang. Dersom ressurser først brukes til ett formål, kan de ikke fordeles til andre politiske formål. Effektivitet handler derfor også om prioritering mellom ulike mål. I Innst. S. nr. 321 (2008–2009) sluttet kommunal- og forvaltningskomiteen seg til regjeringens beskrivelse av verdigrunnlaget i forvaltningen. At økonomiforvaltning skal være nøktern og forsvarlig, er også et overordnet hensyn i forvaltningen av statlig midler, jf. Innst. 41 L (2024–2025).

Norsk offentlig sektor kjennetegnes av høy kvalitet, ifølge OECD. Norsk offentlig sektor kjennetegnes også av en stor mengde komplekse beslutninger og oppgaver og mange, tidvis kryssende, målsettinger. Derfor er effektivitet et viktig hensyn når man velger tiltak, virkemidler og gjennomføring, slik at resultatet blir mest mulig velferd for ressursene. En utfordring som trekkes frem i forvaltningsmeldingen, er at det er komplekse og usikre sammenhenger mellom offentlig innsats og resultater. Staten har mange ambisiøse og noen ganger motstridende mål. Det er en stor utfordring å gjøre virkemiddelbruken treffsikker og få bedre kunnskap om mål og virkemiddel. Meldingen fremhever også at kunnskap om ressursbruk og resultater skal være offentlig tilgjengelig. Finansdepartementet påpeker at det også er mange krav og føringer, gitt av både Stortinget og regjeringen som vektlegger ulike mål, og som begrenser virksomhetenes handlefrihet.

I offentlig sektor er de ansatte og deres kompetanse en stor del av innsatsfaktorene (ressursene). Statlige virksomheters leveranser til brukerne kan for eksempel være vedtak fattet av en saksbehandler eller tilsyn for å sikre etterlevelse av regelverk. Arbeidet med å realisere nytte (gevinstrealisering) er også viktig for å sikre at ressursbruken faktisk er effektiv.

Hvert enkelt departement og hver virksomhet har et selvstendig ansvar for å bruke ressursene effektivt. Videre har Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og Finansdepartementet et særlig ansvar for virkemidler og prosesser som skal legge til rette for effektivisering og sikre effektiv ressursbruk på tvers i statlig sektor.

Finansdepartementet forvalter bevilgningsreglementet og har et overordnet ansvar for utredningsinstruksen, samfunnsøkonomisk analyse og økonomiregelverket i staten. Departementet koordinerer arbeidet med statsbudsjettet for regjeringen og forbereder beslutningsgrunnlaget til regjeringens budsjettkonferanser, både til den samlede økonomiske politikken, til budsjettpolitikken og til skatte- og avgiftsopplegget.

Finansdepartementet har ansvaret for etatsstyringen av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). DFØs samfunnsoppdrag er å bidra til effektiv ressursbruk i staten og til at staten når sine mål gjennom god styring, organisering og ledelse og gode beslutningsgrunnlag.

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet har ansvaret for å koordinere forvaltningspolitikken og IT-politikken. Departementet har etatsstyringsansvaret for Digitaliseringsdirektoratet (Digdir). Departementet har også ansvar for den faglige styringen av arbeidsgiverfunksjonen i staten, organiseringen og innkjøpspolitikken i staten, blant annet gjennom Statens innkjøpssenter i DFØ.

Kommuner og fylkeskommuner er selvstendige, folkevalgte forvaltningsnivåer. Kommunal- og distriktsdepartementet skal bidra til at statens styring av kommunesektoren er samordnet, helhetlig og konsistent.

Mål og problemstillinger

Målet med undersøkelsen er å vurdere om departementenes og de statlige virksomhetenes arbeid med å sikre effektiv ressursbruk i offentlig sektor er i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger. Undersøkelsen ser også på statens overordnede styring av kommunesektoren.

Det er utarbeidet tre hovedproblemstillinger for å vurdere dette:

1. I hvilken grad legger Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og Finansdepartementet gjennom de etablerte virkemidlene til rette for en effektiv ressursbruk på tvers av sektorer i staten?
2. I hvilken grad legger det enkelte departementet gjennom sin styring og oppfølging til rette for effektiv ressursbruk på sitt ansvarsområde?
3. I hvilken grad legger statens styring av kommunal sektor til rette for effektiv ressursbruk i kommunene og fylkeskommunene?

For å besvare problemstilling 1 har Riksrevisjonen blant annet sett på statsbudsjettprosessen. Her har Riksrevisjonen vurdert budsjettarbeidet i statlige virksomheter og i departementene. Undersøkelsen omfatter ikke den videre prosessen med statsbudsjettet i regjeringen og den etterfølgende behandlingen i Stortinget.

Revisjonskriteriene som ligger til grunn for undersøkelsen, er utledet fra blant annet

- St.meld. nr. 19 (2008–2009) Ei forvaltning for demokrati og fellesskap med tilhørende Innst. S. nr. 321 (2008–2009)
- Prop.1 S for Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, Finansdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet for de siste årene med tilhørende innstillinger
- lov om kommuner og fylkeskommuner
- Meld. St. 12 (2011–2012) Stat og kommune – styring og samspel med Innst. 270 S (2011–2012)
- Prop. 102 S Kommuneproposisjonen for de siste årene med tilhørende innstilling

Revisjonskriterier er nærmere omtalt i del 3 i Dokument 3:15 (2025–2026). Her er også den metodiske tilnærmingen og gjennomføringen beskrevet.

Et utkast til rapport ble forelagt Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, Finansdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet i brev av 27. februar 2026. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, Finansdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet har gitt kommentarer til rapporten i brev av 27. mars 2026. Kommentarene er i hovedsak innarbeidet i Riksrevisjonens rapport og i faktagrunnlaget.

Konklusjoner

På bakgrunn av undersøkelsen har Riksrevisjonen trukket følgende konklusjoner, som er nærmere utdypet i rapportens kapittel 5:

- Beslutningsgrunnlaget inn i budsjettprosessen har et forbedringspotensial. Fravær av tydelige føringer tidlig i prosessen kan gjøre det vanskelig med helhetlige og langsiktige prioriteringer.
- Departementene mangler systematisk informasjon om ressursene på sine ansvarsområder utnyttes effektivt.
- Arbeidet med å fremskaffe, standardisere og tilgjengeliggjøre data fra statlige virksomheter om effektiv ressursbruk har pågått lenge, men det er fortsatt ikke godt nok tilrettelagt.
- Digitalisering og forvaltningsutvikling er sentrale virkemidler for å effektivisere offentlig sektor, men det er utfordringer med å realisere gevinster.
- Statlige virksomheter unnlater å gjennomføre effektiviseringstiltak fordi de ikke finner økonomisk handlingsrom på kort sikt.
- Det er et potensial for økt bruk av fellestjenester, noe som kan gi effektivitetsgevinster for staten.
- Omfanget av statens juridiske styring av kommunesektoren er stort og har økt over tid.
- Statsforvaltningen har ingen mekanisme for å avstemme helheten i den juridiske styringen av kommunesektoren, noe som kan redusere effektiviteten i sektoren.

Overordnet vurdering: Ikke tilfredsstillende

Det er et grunnleggende krav om effektiv ressursbruk i offentlig sektor. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og Finansdepartementet har et særlig ansvar for virkemidler og prosesser som skal legge til rette for effektivisering og sikre effektiv ressursbruk på tvers i statlig sektor. En forutsetning for overordnet styring er informasjon om ressursbruk og resultater.

Riksrevisjonen finner mangler og forbedringspunkter i virkemidlene som skal tilrettelegge for effektiv ressursbruk, og at det er lite oppmerksomhet på mulige bevilgningsreduksjoner. Det mangler også systematisk informasjon om sammenhengen mellom ressursbruk og resultater i statlig sektor. Samlet sett vurderer Riksrevisjonen dette som ikke tilfredsstillende.

Kommunal- og distriktsdepartementet skal bidra til at statens styring av kommunesektoren er samordnet, helhetlig og konsistent. Det er ikke tilfredsstillende at det mangler en mekanisme for å avstemme helheten og totaliteten av den juridiske styringen av kommunesektoren.

Anbefalinger

Riksrevisjonen anbefaler at Finansdepartementet i det pågående forbedringsarbeidet av statsbudsjettprosessen

- legger til rette for tidlige føringer for prioriteringer i budsjettarbeidet
- legger til rette for en tydelig avveining av fordeler og ulemper knyttet til avvikling eller effektivisering av eksisterende tiltak, sett opp mot mulighetene for å finansiere nye satsinger
- styrker mekanismene for å håndtere sektorovergripende saker, slik at beslutningsgrunnlaget i større grad støtter opp under helhetlige og langsiktige prioriteringer

Riksrevisjonen anbefaler at Finansdepartementet og Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet

- sørger for å fremskaffe mer systematisk informasjon om sammenhengen mellom ressursbruk og resultater i statlig sektor
- legger til rette for at finansieringsordninger kan utnyttes bedre, slik at statlige virksomheter settes bedre i stand til å gjennomføre digitaliserings- og effektiviseringstiltak
- legger til rette for at statlige virksomheter i større grad realiserer gevinster av effektiviseringstiltak, særlig av digitaliseringstiltak

Riksrevisjonen anbefaler Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet

- fortsetter arbeidet med å videreutvikle fellestjenester, og vurderer hvordan bruk av fellestjenester kan bidra til mer effektiv ressursbruk

Riksrevisjonen anbefaler at Kommunal- og distriktsdepartementet i samråd med øvrige departementer

- styrker samordningen av statens juridiske styring av kommunesektoren

Statsrådenes svar

Dokument 3:15 (2025–2026) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med å sikre effektiv ressursbruk i offentlig sektor ble sendt til digitaliserings- og forvaltningsministeren, finansministeren og kommunal- og distriktsministeren. Riksrevisjonens brev til statsrådene følger i vedlegg 1, 3 og 5 til rapporten. Statsrådenes svar følger i rapportens vedlegg 2, 4 og 6.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Isak Veierud Busch, Sander Delp Horn, Sverre Myrli og Lise Selnes, fra Fremskrittspartiet, lederen Per-Willy Amundsen, Pål Morten Borgli, Lars Rem og Aina Stenersen, fra Høyre, Ove Trellevik, fra Sosialistisk Venstreparti, Hilde Marie Gaebpie, fra Senterpartiet, Geir Pollestad, fra Rødt, Hege Bae Nyholt, fra Miljøpartiet De Grønne, Julie E. Stuestøl, og fra Kristelig Folkeparti, Jonas Andersen Sayed, viser til Riksrevisjonens undersøkelse av hvordan myndighetene arbeider for å bruke ressursene i offentlig sektor effektivt i Dokument 3:15 (2025–2026).

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til at Riksrevisjonen mener at arbeidet ikke er godt nok.

Flertallet mener at fellesskapets penger og arbeidskraft må brukes best mulig. Dette blir enda viktigere når det blir flere eldre, færre i yrkesaktiv alder og mindre penger til rådighet. For å sikre gode offentlige tjenester må staten prioritere bedre og bruke ressursene der de gjør mest nytte.

Flertallet merker seg at departementene ikke har god nok oversikt over hva ressursbruken gir av resultater. Det gjør det vanskeligere å vite hva som virker, hva som bør bli bedre, og hva som bør prioriteres lavere. Samtidig må pengene i budsjettet fordeles ut fra politiske prioriteringer, ikke bare ut fra hva som er mest effektivt.

Flertallet viser til Riksrevisjonens vurdering av hvordan regjeringen prioriterer i arbeidet med statsbudsjettet. Regjeringen bestemmer hvordan dette arbeidet skal foregå. Flertallet understreker at Stortinget har begrenset innsyn i prosessen.

Flertallet viser til at digitalisering kan gi bedre tjenester og spare ressurser, men at mulighetene ikke alltid blir brukt. Noen statlige virksomheter lar også være å gjennomføre tiltak som kan gjøre driften mer effektiv, fordi de ikke har penger til det på kort sikt. Flertallet mener at staten må bli bedre til å gjennomføre tiltak som gir lavere kostnader eller bedre tjenester over tid. Det er et problem at det er lettere å be om mer penger enn å fjerne oppgaver og bruke ressursene bedre.

Flertallet viser til Riksrevisjonens funn om hvordan staten styrer kommunene. Staten detaljstyrer mer enn før, men har ikke en samlet oversikt over kravene kommunene må følge. Det finnes heller ingen ordning for å vurdere om kommunene har nok penger og kapasitet til å oppfylle alle kravene.

Flertallet er enig i at tilskuddsordninger krever mye arbeid i kommunesektoren. Det må lages kriterier, skrives og behandles søknader og eventuelt rapporteres om hvordan pengene er brukt. Dette gir mye byråkrati og mindre effektiv bruk av ressursene.

Flertallet mener kommunene må få større frihet til å finne gode lokale løsninger. Hvert enkelt statlig krav

kan være godt begrunnet. Likevel kan summen av krav, normer og regler gjøre det vanskelig å bruke penger og arbeidskraft best mulig. Staten må derfor vurdere kravene samlet og unngå unødvendig detaljstyring av kommunene.

Flertallet støtter Riksrevisjonens anbefalinger og forventer at regjeringen følger dem opp. Flertallet understreker særlig at staten må prioritere bedre i budsjettarbeidet, få bedre kunnskap om hvilke resultater ressursbruken gir, og sørge for at digitalisering gir bedre tjenester eller sparer ressurser. Staten må også samordne styringen av kommunene bedre og detaljstyre mindre.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det er viktig at staten stiller nødvendige krav til kontroll med bruken av offentlige midler, samtidig som rapporteringskravene må stå i et rimelig forhold til tilskuddenes omfang og behovet for statlig kontroll. Unødig omfattende rapporteringskrav binder administrative ressurser både i kommunesektoren og i statsforvaltningen og kan ta kapasitet bort fra andre oppgaver.

Disse medlemmer viser til at regjeringen fra 1. januar 2026, som et ledd i arbeidet med forenkling og mindre byråkrati i kommunesektoren, hevet beløpsgrensen for når det som hovedregel ikke skal kreves rapportering på øremerkede tilskudd, fra 100 000 kroner til 1 mill. kroner. Disse medlemmer mener dette er et godt eksempel på en fornuftig forenkling som reduserer unødvendig byråkrati og frigjør ressurser til andre oppgaver, uten å gå på bekostning av behovet for kontroll.

Disse medlemmer viser videre til finansministerens svarbrev, der det beskrives flere endringer i budsjettprosessen som skal legge bedre til rette for langsiktige og strategiske prioriteringer.

Disse medlemmer mener endringene som beskrives, samlet gir et bedre grunnlag for både langsiktige prioriteringer og en mer effektiv bruk av fellesskapets ressurser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er særlig alvorlig at departementene mangler systematisk informasjon om sammenhengen mellom ressursbruk og resultater. Når det fremkommer så tydelige mangler på kunnskap om hva fellesskapet faktisk får igjen for ressursbruken, øker risikoen for at ineffektive ordninger, oppgaver og virksomheter videreføres år etter år.

Disse medlemmer mener Riksrevisjonens undersøkelse avdekker et grunnleggende problem ved styringen av offentlig sektor. Mens nye oppgaver, krav og bevilgninger løpende kommer til, finnes det langt svakere mekanismer for å avvikle oppgaver, redusere bevilgninger og ta ut dokumenterte effektiviseringsgevinster. Disse medlemmer mener effektivisering ikke kan begrenses til bedre styringsinformasjon og nye prosesser, men må innebære at unødvendige oppgaver, rapporteringskrav og administrative funksjoner faktisk fjernes, og at gevinstene kommer innbyggerne og skattebetalerne til gode.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå statlige rapporteringskrav, dokumentasjonskrav og tilskuddsordninger overfor kommunesektoren med sikte på å redusere kommunenes administrative ressursbruk.»

«Stortinget ber regjeringen etablere krav om at forventede effektiviseringsgevinster ved større digitaliseringstiltak i staten skal tallfestes og etterprøves, samt redegjøre for hvordan dokumenterte økonomiske gevinster faktisk realiseres.»

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå statlige virksomheters administrative funksjoner med sikte på økt bruk av fellestjenester og reduksjon av parallelle administrative funksjoner.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til at Riksrevisjonen har vurdert om departementenes og de statlige virksomhetenes arbeid med å sikre effektiv ressursbruk i offentlig sektor er i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger, samt sett på statens overordnede styring av kommunesektoren.

Disse medlemmer viser videre til at Riksrevisjonen konkluderer med at fravær av tydelige føringer tidlig i budsjettprosessen kan gjøre det vanskelig med helhetlige og langsiktige prioriteringer, og at departementene mangler systematisk informasjon om ressursene på sine ansvarsområder utnyttes effektivt.

Riksrevisjonen konkluderer også med at data fra statlige virksomheter om effektiv ressursbruk fortsatt ikke er godt nok tilrettelagt. Det er også utfordringer med å realisere gevinster knyttet til effektivisering av offentlig sektor ved bruk av digitalisering og forvaltningsutvikling, noe økt bruk av fellestjenester i staten kan bidra til. Samtidig konkluderer Riksrevisjonen med at statlige virksomheter unnlater å gjennomføre effektiviseringstiltak fordi de ikke finner økonomisk handlingsrom på kort sikt.

Disse medlemmer viser til at undersøkelsen peker på at omfanget av statens juridiske styring av kommunesektoren er stort og har økt over tid. Videre pekes det på at statsforvaltningen heller ikke har noen mekanisme for å avstemme helheten i den juridiske sty-

ringen av kommunesektoren, noe som ifølge Riksrevisjonen kan redusere effektiviteten i sektoren.

Disse medlemmer viser til at Riksrevisjonen i sin overordnede vurdering peker på at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og Finansdepartementet har et særlig ansvar for å legge til rette for effektivisering og sikre effektiv ressursbruk på tvers i statlig sektor. Flere mangler og forbedringspunkter på dette området vurderer Riksrevisjonen som «ikke tilfredsstillende».

Disse medlemmer viser videre til at Riksrevisjonen uttaler at det ikke er tilfredsstillende at det mangler en mekanisme for å avstemme helheten og totaliteten av den juridiske styringen av kommunesektoren.

Disse medlemmer viser til at Riksrevisjonen anbefaler at Finansdepartementet legger til rette for tidlige føringer for prioriteringer i budsjettarbeidet og avveining av fordeler og ulemper knyttet til avvikling eller effektivisering av eksisterende tiltak, samt styrker mekanismene for å håndtere sektorovergripende saker.

Når det gjelder Finansdepartementet og Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet anbefaler Riksrevisjonen at departementene sørger for å fremskaffe mer systematisk informasjon om sammenhengen mellom ressursbruk og resultater i statlig sektor. Videre anbefaler de at departementene legger til rette for at statlige virksomheter settes bedre i stand til å gjennomføre og realisere gevinster av digitaliserings- og effektiviseringstiltak. Riksrevisjonen anbefaler også at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet fortsetter arbeidet med å videreutvikle fellestjenester.

Disse medlemmer viser til at Riksrevisjonen avslutningsvis anbefaler at Kommunal- og distriktsdepartementet styrker samordningen av statens juridiske styring av kommunesektoren, i samråd med øvrige departementer.

Disse medlemmer støtter Riksrevisjonens anbefalinger.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen gjennomgå statlige rapporteringskrav, dokumentasjonskrav og tilskuddsordninger overfor kommunesektoren med sikte på å redusere kommunenes administrative ressursbruk.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen etablere krav om at forventede effektiviseringsgevinster ved større digitaliseringstiltak i staten skal tallfestes og etterprøves, samt redegjøre for hvordan dokumenterte økonomiske gevinster faktisk realiseres.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen gjennomgå statlige virksomheters administrative funksjoner med sikte på økt bruk av fellestjenester og reduksjon av parallelle administrative funksjoner.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 3:15 (2025–2026) – Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med å sikre effektiv ressursbruk i offentlig sektor – vedlegges protokollen.

Oslo, i kontroll- og konstitusjonskomiteen, den 17. november 2026.

Per-Willy Amundsen
leder

Geir Pollestad
ordfører

Svanemerketrykksak, 2041 0654 Trykk og layout: Stortingets administrasjon